

Otsoak eta otsokiak

HALA dio esaera zaharrek, otsoak ez omen duela otsokirik jaten. Ba-tzuek hala ere, edo ez dute erretrau ezagutzen, edo ezagututa ere bost axola zaie, edota —baliteke— beste animali espezie batekoak dira. Azeriak edo zakur zaharrek, esate baterako. Edo arza-lluzak, auskalo. Kuestioa da oraingo honetan haginkada galanta jasan dutela beren haragi bizitzan Ajuria-Eneako otsokumeek, Otso Nagusien letaginen poderioz.

Kolpe gogorra izan zen lehengo larunbatean Donostian gertaturikoa, edozein abertzale-arentzat. Maila sinbolikoan, lehen-lehenik. Donostia, euskal herrialderik abertzaleeneko hiriburua, konkistadore espainolen esku. Boad-bil eta Granada etorri zaizkit gogora egun hauetan. Hark sikira negar egin zuen hiriko giltzak gaztelar erregina santagai bezain zoldatsu hari entregatzerakoan. Hemengo Boab-dilek ezta hori ere. Nola ez ulertu, eta neurri batean elkartasuna sentitu ere, Udaletxeko Batzar-Aretoan bildutako hainbat eakideren oihu, keinu eta ezintasuneko adierazpenen aurrean? «Zegrie»ak eta «abenzerraje»ak deitzen omen ziren, Granadan, elkarri amorru biziz erasoka ohi zebiltzan bi alderdiak. Donostian ere hantxe geunden eazegrieak eta hatxeben-zerrajeok, aspaldiko partez sentimentalki be-deren bat eginik edo elkarrengandik hurbilago behinik-behin. Eta Boabdil bihotz-mortuaren itzala ere hantxe, Odonostiaren —oso ona, lñaki— kapitulazioa aurpegi zurbilez firma-zen.

Otso Nagusiak, ordea, ez dira inoiz ergelak izaten. Badakite otsokume minberatu eta men-deratuen zauriak nola edo hala ibitzen, goxa-tzen. Horretarako, zer egokiagorik haiei ban-deja batean basurdekia eskaini eta orturuntzan parte har dezaten gonbitea luzatzea baino? Agian esaera berria ere asma genezake: «HBasurdearen lepotik, Ajurotsoak gogotik». Hala gertatu da, gertatu ere, Hernanin, Lezon, Astigarragan... Eta orritsa ez da bukatu. Postre gozo askoak geratzen dira oraindik, Arrasate eta Diputazioa. Horien inguruan hinki-hanka ibili zaizkigu Otso Nagusi biak, ia haserretze-ko zorian. Baina zaudete lasai, azkenean otsokrazia nagusituko bait da.

Ez dakit. Beharbada espejismo hutsa izan zen Odonostiakoa. Iruditu bait zitzaidan, behingoz, eta aspaldiko partez diodan berriro, begi-dirdira haiek, esku-tinkatze haiek, ez zi-rela itxuratiak, bazegoela han zerbait batzuek eta besteok batzen gintuena, «eatxebenze-grismo» bat-edo, Lartaunen izpiritua denoi oso barrutik «sabelean, sabelean!» oihuka ari bai-litzaigun bezalakoxe zerbait-edo... Espejis-moa, seguru asko. «Munduak gezurra diotsu, bihotza». Etabar.

Baina ez. Zenbait gauza behinik-behin oso garbi daude. Bat, Euskal Herria ez da bere bu-ruaren jabe. Bi, Euskal Herria Erdal Herri bi-lakatzen ari da aspaldidanik. Hiru, Euskal He-rria bi zati eginda dago, eta zati bata bi zati, eta zati bakoitza mila txiki arraio. Lau, historian beste asko lez, hemen ere artaburuak oskolez.

Bost, eta Euskal Herria ez da bere buruaren jabe. Sei, eta basurdeak, eta otsoak, baita egoera berrietara oso ondo egokitzen diren ba-rakurkuilo lirdingosoak ere, erruz ugaltzen di-ra bazterretan. Zazpi, eta Euskal Herria ez da buruaren jabe. Zortzi, eta basurdeak sasi-ar-tean edo plaza erdian erasoan eta erasotuak, eta otsoak beti ere haien kontra. Bederatzi, eta Euskal Herria ez da bere buruaren jabe. Hamar, eta barakurkuilo lirdingosoak lasai eta otso nagusiei txaloka. Hamaika, eta basurdeek ba-kea nahi izan arren, Otso Nagusiek ez. Hamabi, eta basurdeak berriro sasi-artera ihes, zaurie-tatik odola dariela, zenbaitetan are begirada lauso, heriosuharrean. Hamahiru, eta Ajurotsoen taldea beti ere segika, Nor baino Nor na-gusiago. Hamalau, eta basurdeen askazia inoiz agortzen ez, sasi guztien azpitik eta gainetik. Hamabost, eta Euskal Herria ez da bere bu-ruaren jabe. Eta hamaseigarrenean aidanez, espainolismo harropuztua gure sabela lehertu nahirik, eazegrie ahaideok, Otso Nagusien eta barakurkuiloen uhuri eta larde-jario artean. Eta hamazazpigarrenean, eta enegarrenean, esana dizuegu, ez dagoela euskal nazioa oinarri fal-tsuen gainean eraikitzerik, menderatuta gauz-katen bi Estatuei eta beraien zerbitzupeko Otso Nagusiei boterea eskuetatik erauzi gabe. Euskal Herria ez bait da bere buruaren jabe.

JOXE AUSTIN ARRIETA
IDAZLEA. HB-KO ZINEGOTZIA

Haizegunearen desgrabitazioa euskadin

A) Ezgrabitate Politikoa

Jakina dugunez, Udaletxe eta Diputazioa-rako pasatuta dauden Hauteskunde emaitzek gertarazi duten azkenerako banaketa politikoa ustekabekoa izan da jende anitzetako. Paktu-kide guztien arteko paktuak ez ziren denak gertagarriak. Nagusia zen partaideak aulkikide xumeak hautatu zituen Gasteizen, batetik, Hauteskunde Orokorrek eta Udaletxerakoak hurbilegi egonez, arrazonamendu nazionalis-tak beraien baitan bil zitezen, eta bestetik, na-zionalista ez zen ordurarteko kide espainarra eskaintza hobetu zedin zetozenetako.

Hauteskunde biontzako segidako estrategia honek ia guztiengandik ekarri dio botoren bat. Behin eta «etxeko» menpekokeria lortuaz, 93rako aurreikuspen europarrak behartu du Madriletik diru gehiago lortzen saiatzea. Esa-terako, garraio zerbitzurako azpiegituran pre-miak direnez —«Y» greziarra eta autobia— eta abiadura handiko trena Kataluniatik pasa-tzerakoan, Frantziako Daxeraino ailegatzeko holako beste tren bat frantziar Gobernuak in-bertituko dituen libera multzoen trukean, zer-baitetan ziurtatuko zuten hemengoek beren borondate ona, Iparraldetik ez ezik, Akitania-ko merkatu isolatuekin harreman ekonomi-

koak izan arren. Boterearen arrazoiak edo hobe esanda botere lortu zein mantentzearen arra-zoiak Gasteizen lehenbiziko «oposiziozkoak» kontent jarri ditu Udaletxe eta Diputazioetan, horrela paktukide denak dira tarta politikoaren partehartzaileak, haundi maundikeriaren nahiak batzuei tarta zatiren bat aurpegiatu ba-die ere.

B) Ezgrabitate Ekonomikoa

Hala eta guztiz ere, gizabanako hutsaren arrazonamenduak gainbizitzeko arraz ezberdi-nak dira. Lan erregulazioak industrian eta esne salneurri mozketak nekazaritzan gertaerak jasangaitzak dira bere bizitzan. Industrian, ira-gan zen hamarkadako hasieran birmoldaketa luze eta gogorra nozitu ondorenean, frogatzen ari da azkenaldiotan arrapaladako birmoldake-ta okertua izan zela eta finantz kostuak nahiz dirutzaren aplikazioa ezusteko ikuspuntu eko-nomiko okertuetan finkatu direla dagoeneko. Konpetibitatearen errebisioak-aipu egin duten produktibitate maila birmoldaketaren azke-nengo pausua suposatuko du adituentzako 93a iritsi ordurako.

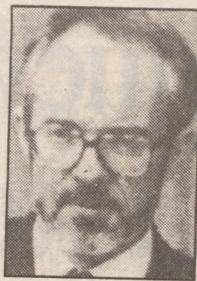
Industria arloan, Europako enpresa gehiegiekiko produktibitate aldea hasieratik

jada nabaritu egin ziguten. Europako kide pa-rekatsuak izateko —eskerrak europarrak ga-ren— industriatikako langabezia aniztu behar zuten eta Zerbitzu sektorea zen soluzioa epe erdirako. Halere, Zerbitzu sektorearen produk-tibitatearen maila neurtzea ere ez da erreza eta industriaren aldeko zerbitzu industriak ez ba-dira, zerbitzuen sorketak akatsak ditu hasie-ratik.

Azken hamar urtetatik hona populazio akti-boaren ehuneko 55a bada zerbitzuaren par-tehartzea, proportzio hau ehuneko berrogeian edo kokatu genuen zerbitzu industrial bezala, barruan azpikontratazio ugaria bilduz. Gera-tzen zaigun ehuneko 15a, ekonomia murgil-duan koka genezake besteak beste. Inbertsio nahikoa falta da industrian konpetibitate maila igotzeko eta bidenabar zerbitzu industrialak zein zerbitzu hutsen lanpostuak osatzeko. Ho-lan gertatzen ez bada, epe luzean industriaren konpetibitate eskasa eta zerbitzu industrial ba-tzuren faltak eramango gaitu denok hirugarren munduko lanindar askoren zerbitzu merketako funtziotan aritzeko.

MIKEL LONBILLO
EKONOMILARIA

BERRIAK ZIRI

PHILIPPE MARCHAND
Frantziako Barne ministroa
EL PAIS
1991-VI-21

«Lehenago

hala geroago izango da negoziatorik. Baina horretarako beharrezkoa da ETAk aurretik tregua egin dezan, atentatuak baztertuz.

JOAQUIN ALMUNIA
PSOEko Batzorde
Federaleko kidea
EL SOL
1991-VI-21

«PSOEko

sozialdemokrazia liberala Carlos Solchagak berak bakarrik osatzen du»

ADOLFO ARAIS
HBko Mahai
Nazionalako kidea
EGIN
1991-VI-21

«Barrionuevok

dioena GAlen aldeko adierazpen borobilena dugu»

PABLO CASTELLANO
IUko diputatua
ABC
1991-VI-21

«Felipe

Gonzalez jakinaren gainean zegoen ustez PSOEren finantzaketa irregularerako eratu zen «enpresa sarearen» antolaketarekin»

ZAKILIXUT

© Olariagak

